

www.ketab.ir

اطلس جامع گیتاشناسی

راهنمای کامل جهان امروز

مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی

گیتاشناسی

WWW.GITASHENASI.COM

وضعیت نمایه سازی :	فیا.
شماره کتابشناسی ملی :	۲۵۰۲۹۰۳
شابک :	(۷۰۰۰۰ ریال) : ۹۷۸-۹۶۴-۳۴۲-۴۰۴-۶
عنوان و نام پدیدآور :	اطلس جامع گیتاشناسی ۹۱-۹۰ [اطلس] : راهنمای کامل جهان امروز / تهیه و تدوین واحد پژوهش و تألیف گیتاشناسی، زیر نظر سعید بختیاری. تهران: موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی، ۱۳۹۰.
وضعیت نشر :	۱ اطللس (۱۱۲ ص.) : رنگی؛ ۳۴×۲۴ س.م.
مشخصات ظاهری :	سری اطللس های گیتاشناسی ؛ ۵۳۵.
فروست :	اطلس ها
توصیفگر :	نقشه ها
	نقشه های جهان
	قاره ها
	زمین در فضا
	منظومه شمسی
شناسه افزوده :	بختیاری، سعید، ۱۳۳۰ -
شناسه افزوده :	موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی . واحد پژوهش و تألیف

طرح، تهیه، کارتوگرافی رایانه ای و چاپ از:

مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی

نمایشگاه و فروشگاه مرکزی: تهران - میدان هفت تیر، ابتدای خیابان کریمخان زند،

شماره ۱۷، کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۷۷۱۴، صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۳۴۴۱

تلفن: ۸۸۸۳۹۳۶۲، نمابر: ۸۸۳۴۲۳۷۸-۸۲

مرکز پخش و فروش: تهران - خیابان انقلاب اسلامی، چهارراه ولی عصر، جنب پارک

دانشجو، خیابان رازی، خیابان استاد شهریار، شماره ۲۰، کد پستی: ۱۱۳۳۷۳۴۶۱۱

تلفن: ۶۶۷۰۳۲۲۱ و ۶۶۷۰۳۴۶۰ و ۶۶۷۱۳۶۰۳، نمابر: ۶۶۷۰۵۷۸۲

www.gitashenasi.com; E-mail: info@gitashenasi.com

⌘ اطللس جامع گیتاشناسی ۹۱-۹۰

⌘ تهیه و تدوین: واحد پژوهش و تألیف گیتاشناسی، زیر نظر سعید بختیاری

⌘ چاپ اول: پاییز ۱۳۹۰

⌘ چاپ: هامون

⌘ صحافی: هامون

⌘ تیراژ: ۳,۰۰۰ جلد

⌘ قیمت: ۷۰,۰۰۰ ریال

⌘ کلیه حقوق نشر برای مؤسسه گیتاشناسی محفوظ است.

هر گونه استفاده تکثیری، تقلید و اقتباس، اسکن و کپی برداری از این اثر، اعم از الکترونیکی و چاپ، چه بصورت کامل یا بخشی از آن، یا استفاده در نرم افزارها، بدون اجازه کتبی از مؤسسه گیتاشناسی ممنوع است و متخلفین به موجب قانون حمایت از مؤلفان تحت تعقیب قضایی قرار خواهند گرفت.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۴۲-۴۰۴-۶
ISBN 978-964-342-404-6

به نام خدا

و مسکن آبان ماه ۱۳۸۵ در صفحات ۴۲ و ۴۳ اضافه شده است. لازم به ذکر است که علاوه بر ۱۳ استان جدید خراسان جنوبی، خراسان رضوی و خراسان شمالی، استان البرز نیز در کلیه نقشه‌های ایران مشخص شده است. به علاوه، برای هر یک از همسایگان ایران و مناطق نفت خیز خلیج فارس نقشه‌های جداگانه‌ای به چاپ رسیده و در ادامه، نقشه‌هایی از برخی مناطق و کشورهای مهم قاره آسیا آمده است. نکته دیگر این که نقشه روسیه که معمولاً جزء کشورهای اروپایی محسوب می‌گردد، به علت این که قسمت عمده خاک آن در آسیا قرار گرفته، در این بخش آمده و به طور استثناء، جهت تفکیک تقسیمات اداری آن، دو نقشه به آن اختصاص یافته است.

در چهارمین بخش، پس از دو نقشه طبیعی و سیاسی از اروپا، نقشه راهنمای اتحادیه اروپا (با آخرین تغییرات تا ژوئیه ۲۰۱۱) و نقشه‌های سیاسی متعددی از کشورها و مناطق مهم اروپا آمده است. سپس در بخش پنجم پس از درج دو نقشه طبیعی و سیاسی از آفریقا، سه صفحه نیز به نقشه‌های دقیق‌تر از این قاره اختصاص یافته است.

بخش ششم به قاره آمریکای شمالی و مرکزی تخصیص داده شده و در بخش هفتم نیز مجموعاً چهار نقشه طبیعی و سیاسی از قاره آمریکای جنوبی و دو کشور مهم آمریکای جنوبی، یعنی برزیل و آرژانتین درج شده است. سپس در طی ۳ صفحه، به نقشه‌های طبیعی و سیاسی کشورهای نواحی استرالیا و اقیانوسیه پرداخته شده و در پایان این قسمت نیز دو نقشه از مناطق پیرامونی قطب شمال و جنوب آمده است.

بخش انتهایی کتاب به معرفی کلی «کشورهای مستقل جهان» اختصاص یافته که طی آن مختصری از اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها در قالب جداول یکسان درج گردیده است. به علاوه، در این جداول پرچم و موقعیت هر کشور با استفاده از نقشه‌های مینیاتوری قاره آن چاپ شده است. برای تهیه جداول این بخش از آخرین منابع موجود تا تابستان ۱۳۹۰، از جمله سالنامه بریتانیکا، سالنامه فیشر، سالنامه جهان و همچنین برخی سایت‌های اینترنتی استفاده گردیده است. در این بخش نرخ برابری ارزها بر اساس برابری ارزش واحد پول هر کشور در مقایسه با دلار آمریکا (معادل ۱۰۵۵۰ ریال) در تابستان ۱۳۹۰ محاسبه شده است. همچنین در این بخش، به جای علامت اختصاری نام کشورها، پسوند دامنه اینترنتی کشورها ذکر شده است.

در این ویرایش، نقشه و اطلاعات مربوط به جدیدترین کشور جهان، یعنی «سودان جنوبی» هم آمده است. از کوزوو هم به عنوان یک کشور مستقل یاد شده، اگرچه تا مهر ماه ۱۳۹۰، تنها ۸۱ کشور آن را به رسمیت شناخته‌اند.

امید است مجموعه حاضر به گوشه‌ای ولو کوچک از خواسته‌های دانش‌پژوهان و دانش‌آموزان و دانشجویان عزیز پاسخ دهد تا بر انجام وظیفه علمی و ملی خویش مفتخر باشیم. قدر مسلم آن است که استقبال هم میهنان عزیز، به ویژه فرهنگیان و فرهنگ دوستان از این گونه آثار و همچنین راهنمایی و ارشاد مشتاقان و صاحب‌نظران علم جغرافیا و نقشه، ما را بر آن خواهد داشت تا بیش از پیش بر تلاش خود بیفزاییم و در رسیدن به هدف‌های عالی‌تری چون تهیه و تدوین اطلس بین‌المللی جهان کوشا باشیم و از دشواری‌ها و کمبودها نهراسیم و هرگونه راهنمایی و ارائه طریق را با آغوش باز استقبال کنیم.

در پایان شایسته است تا از همکاران و مسئولین بخش‌های تدوین، کارتوگرافی، لیتوگرافی و چاپ، به ویژه آقای نادر حاتمی، مسئول بخش فنی، که در آماده‌سازی این اطلس به جد کوشیده‌اند، سپاسگزار باشیم و تلاش آنان را با استقبال هم‌میهنان عزیز پاداش دهیم.

سعید بختیاری
مؤسسه گیتاشناسی
پاییز ۱۳۹۰

علم جغرافیا از دیدگاه کارشناسان و اندیشمندان، بیان موقعیت و شرح ویژگی مکانهاست و برخی، نام جاینگاری بر آن می‌نهند. در روزگار ما دانش جغرافیا و توپوگرافی همگام با سایر علوم از ترقیات و پیشرفت‌های شگرفی بهره گرفته و پیوند نزدیکی با علوم زمین‌شناسی، هواشناسی، ژئوفیزیک، دورکاوی و یا به عبارت دیگر سنجش از دور و نجوم و سیاست و غیره برقرار ساخته و با چهره‌ای بس نوین پا در میدان گذارده و مشتاقان خویش را از منبع عظیم خود سیراب ساخته است.

نیاز و حس کنجکاوی، انسان‌ها را از دیرباز بر آن می‌داشت تا به ناشناخته‌ها دست یابند و زیستگاه خود را از نزدیک مورد شناسایی و بررسی قرار دهند. همگام با گسترش جوامع بشری، بر این تلاش افزوده شد و شناخت و بهره‌گیری از زیستگاه آدمیان، ابعاد گسترده‌ای یافت تا به حدی که در عصر حاضر به جایگاه والا و شایسته‌ای دست یافته و آگاهی از عوامل جغرافیایی و شناخت دست‌آوردهایی چون نقشه را بر همگان ضروری ساخته است.

از موقعیت ممتاز ژئوگرافی و توپوگرافی و به ویژه نقشه، در استراتژی‌های ملی و طرح‌های آبادانی و نظامی و آموزشی و غیره، همگی به خوبی آگاهیم و جایگاه ارزشمند آن را به درستی می‌شناسیم و بر نیاز خود در زمینه‌های آشنایی و ارتباط هر چه بیشتر و نزدیک‌تر با نقشه معترفیم. در همین راستاست که سازمان‌های نقشه‌برداری و نقشه‌نگاری و مؤسسات جغرافیایی و توپوگرافی پا می‌گیرند و به پاسخگویی مشتاقان و راهنمایی علاقمندان و مراجعان می‌نشینند و سعی بر آن دارند تا با علم روز پیش روند و روز به روز بر تجهیز و آماده‌سازی خود بیفزایند.

مؤسسه گیتاشناسی نیز در طی سی و نه سال فعالیت، آثار بسیاری را در زمینه جغرافیای عمومی و کاربردی منتشر نموده که معرف‌ترین آنها «اطلس کامل گیتاشناسی» است که از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۱ در زمره یکی از مهم‌ترین و پرکاربردترین اطلس‌های جغرافیایی، مورد استفاده فارسی‌زبانان بوده است. در طی سالیان، در مطالب و شکل ارائه این اطلس تغییرات گوناگونی صورت گرفت و ویرایش‌های متعددی از آن به چاپ رسید.

از سال ۱۳۷۹ بازبینی و تجدید نظر اساسی در مطالب این اطلس در دستور کار مؤسسه گیتاشناسی قرار گرفت و با توجه به تغییرات گسترده‌ای که در شکل و محتوای این اطلس پدید آمد، نام آن به «اطلس جامع گیتاشناسی» تغییر یافت و نخستین ویرایش آن در سال ۱۳۸۲ به چاپ رسید. کلیه صفحات این اطلس به صورت رایانه‌ای تهیه شده و نقشه‌های طبیعی آن نیز با استفاده از فایل‌های مجموعه «ماونتن‌های مپس» (Mountain High Maps) که توسط شرکت دیجیتال ویزدام تولید شده، به چاپ رسیده است. به منظور به روز رسانی سریع‌تر مطالب و اطلاعات نقشه‌ها و جدول‌ها، از سال تحصیلی ۸۵-۸۴، این اطلس به صورت سالانه منتشر می‌شود و ویرایش کنونی هفتمین ویرایش سالانه محسوب می‌شود. در این ویرایش، ۱۶ صفحه جدید به بخش‌های مختلف اطلس افزوده شده است.

بخش نخست این مجموعه به مطالب عمومی زمین، منظومه شمسی و سیر تکاملی زمین از آغاز پیدایش تا کنون و همچنین خلاصه‌ای از «سیستم‌های تصویر نقشه» اختصاص یافته است. در این بخش، برای اولین بار، با اقتباس از کتاب نجوم به زبان ساده، اثر آقای دکتر خواجه‌پور، نگاهی کوتاه به تاریخ نجوم انداخته شده و ۴ صفحه نیز به نقشه آسمان شب اختصاص یافته است. بخش دوم با مجموعه‌ای از اطلاعات جغرافیایی آغاز گردیده و در ادامه نقشه‌ای طبیعی از جهان، نقشه سیاسی جهان، جمعیت جهان، پوشش گیاهی جهان، آب و هوای جهان آمده است. با توجه به اهمیت روز افزون مسئله گرم شدن زمین و تبعات منفی آن برای تداوم حیات بر روی کره خاکی، در این بخش برای نخستین بار قسمتی از کتاب «زمین گرم»، نوشته آقای دکتر یوسف ثبوتی آورده شده است.

نقشه آسیا به صورت طبیعی و سیاسی در ابتدای بخش سوم قرار گرفته و پس از نقشه خاورمیانه، نقشه‌های متنوعی از ایران درج گردیده است. همچنین جدول مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران نیز با استفاده از آمارهای نفوس

اروپا

صفحه	مقیاس	عنوان
۶۶	۱:۲۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی اروپا
۶۷	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اروپا
۶۸	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه راهت‌های اتحادیه اروپا
۶۹	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شمال شرقی اروپا
۷۰	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شرق اروپا
۷۱	۱:۶,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جنوب شرقی اروپا
۷۲	۱:۴,۶۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ایتالیا
۷۳	۱:۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کشورهای اسکندیناوی
۷۴	۱:۳,۱۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آلمان
۷۵	۱:۴,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی فرانسه
۷۶	۱:۴,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی انگلستان
۷۷	۱:۴,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اسپانیا

افریقا

صفحه	مقیاس	عنوان
۷۸	۱:۳۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی افریقا
۷۹	۱:۳۹,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی افریقا
۸۰-۸۱	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شمال افریقا
۸۲	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جنوب افریقا

آمریکای شمالی

صفحه	مقیاس	عنوان
۸۳	۱:۳۳,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آمریکای شمالی
۸۴	۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آمریکای شمالی
۸۵	۱:۲۲,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کانادا
۸۶	۱:۱۶,۳۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ایالات متحده آمریکا
۸۷	۱:۱۲,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آمریکای مرکزی و جزایر هند غربی

آمریکای جنوبی

صفحه	مقیاس	عنوان
۸۸	۱:۲۸,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آمریکای جنوبی
۸۹	۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آمریکای جنوبی
۹۰	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی برزیل
۹۱	۱:۱۳,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آرژانتین

اقیانوسیه

صفحه	مقیاس	عنوان
۹۲	۱:۲۸,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی اقیانوسیه
۹۳	۱:۲۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اقیانوسیه
۹۴	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی استرالیا
۹۵	۱:۳۶,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سرزمین جنوبگان
۹۵	۱:۴۶,۵۰۰,۰۰۰	نقشه نواحی شمالگان

کشورهای مستقل جهان

صفحه	عنوان
۹۶-۱۱۲	کشورهای مستقل جهان

فهرست مطالب

زمین و منظومه شمسی

صفحه	عنوان
۵	خلاصه‌ای از تاریخ علم نجوم
۶-۹	نقشه آسمان شب
۱۰-۱۱	منظومه شمسی
۱۲-۱۳	سیر تکاملی زمین از آغاز تا کنون
۱۴-۱۵	زمین و ماه
۱۶-۱۷	ساختار زمین
۱۸-۱۹	سیستم‌های تصویر نقشه

جهان

صفحه	مقیاس	عنوان
۲۰-۲۳	-	اطلاعات جغرافیایی
۲۴-۲۵	۱:۹۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی جهان
۲۶-۲۷	۱:۶۳,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جهان
۲۸-۲۹	۱:۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه توزیع جمعیت جهان
۳۰-۳۱	-	نقشه پوشش گیاهی جهان
۳۲-۳۳	۱:۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه آب و هوای جهان
۳۴-۳۵	-	گرما و بارش زمین
۳۶	۱:۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه مناطق زمانی جهان

آسیا

صفحه	مقیاس	عنوان
۳۷	۱:۵۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آسیا
۳۸	۱:۴۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آسیا
۳۹	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی خاور میانه

ایران

صفحه	مقیاس	عنوان
۴۰-۴۱	۱:۵,۱۵۰,۰۰۰	نقشه طبیعی ایران
۴۲-۴۳	-	مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران
۴۴-۴۵	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه تقسیمات کشوری ایران
۴۶-۴۷	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه راه‌های ایران
۴۸	۱:۷,۷۰۰,۰۰۰	نقشه منابع آب ایران
۴۹	۱:۷,۷۰۰,۰۰۰	نقشه زمین‌شناسی ایران
۵۰	۱:۴,۳۵۰,۰۰۰	نقشه عمومی دریای خزر
۵۱	۱:۴,۵۰۰,۰۰۰	نقشه عمومی خلیج فارس
۵۲	۱:۱,۹۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آذربایجان
۵۳	۱:۱,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ارمنستان
۵۴	۱:۵,۶۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ترکیه
۵۵	۱:۴,۶۷۰,۰۰۰	نقشه سیاسی عراق
۵۶	۱:۷,۳۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی پاکستان
۵۷	۱:۴,۷۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی افغانستان
۵۸	۱:۴,۳۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ترکمنستان
۵۹	۱:۱۱,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی هند
۶۰	۱:۲۷,۴۰۰,۰۰۰	نقشه عمومی روسیه
۶۱	۱:۲۷,۴۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی روسیه
۶۲	۱:۱۹,۲۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی چین
۶۳	۱:۹,۸۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی قزاقستان
۶۴	۱:۸,۸۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ژاپن
۶۵	۱:۱۷,۳۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اندونزی